

GLAS GORENJSKE

Z aprilom - delavske menze

Pretekli petek je bila v Kranju 38. seja LOMO, na kateri so odborniki razpravljali tudi o ureditvi družbene prehrane v Kranju. Zaradi obširnega dnevnega reda je bila seja po drugi točki prekinjena in se je nadaljevala v sredo 16. marca. O poročilu Sveta za zdravstvo in socialno politiko smo pisali že v zadnjem številki, danes pa nekaj več o delavskih menzah oz. kuhinjah.

V našem listu smo že pisali o anketi, ki jo je izvedlo Društvo žena po največjih kranjskih tovarnah o prehrani delavstva. Rezultati ankete so bili

dokaj kritični in jih je društvo predložilo tudi LOMO.

Ljudski odbor je pregledal anketo in ugotovil, da je treba čimprej prisločiti na pomoč, da se stanje v družbeni prehrani popravi. Stopil je v stik s tovarnami »Iskro« in »Tiskanino«. Po predlogu naj bi se cena hrani znižala takole: zajtrk 15 dinarjev, koso 45 din. (prej 55) in večerja 35 dinarjev (prej 45).

Že pri prvotnih cenah hrane je imela Kranjska restavracija letno okoli 1,5 dinarjev izgube, ki jo je krila s različnimi prireditvami in prodajanjem alkoholnih piščev. Na podlagi teh analiz so na sestanku LOMO in obeh tovarn sklenili naj se takoj organizira delavska menza za obe tovarni, prav tako pa naj bi se v menzi hranili tudi drugi zaposleni ljudje. Morebitni primanjkljaj pa bi do julija kril LOMO.

Po razgovorih pa so zastopniki »Iskre« odklonili ustanovitev, vendar so pa na ponovnem sestanku le sklenili ustanovitev, ki bo zacetela poslovati z nizanimi cenami 1. aprila. Poleg dosedanjih dveh menijev

Priprave za 10-letnico osvoboditve v Kranju

Sistem po Sloveniji teko priprave za praznovanje 10. letnice osvoboditve. Tudi v Kranju nismo hoteli biti med zadnjimi, zato je Odbor Socialistične zvezze za kranjsko komuno že postavil pripravljalni odbor, ki bo skrbel, da bo v slavnostnih dneh v vsej kranjski komuni razpoložen čim bolj slovesno.

Praznovanje občitnice osvoboditve bo trajalo nepretrgoma teden dni, od 14. do 22. maja. Proslave bodo zajele vse kraje v bodoči kranjski komuni, pripravljalni odbor pa bo poskrbel, da bodo akademije, kulturni nastopi, tekmovanja prav v vseh vseh in naseljih. Seveda sam pripravljalni odbor ne bo zmogel vsega dela in bo nujno potrebno, da bodo tako v pripravah kot v sporednih sodelovalih vsi zavedni državljanji. Na ta način bomo dokazali, da se nismo pozabili veselje in navdušenja, ki nas je prevevalo v dnevnih osvoboditvah.

OBCNI ZBOR ZB MENGES

Postavili bodo spomenik padlim borcem

Prejšnjo nedeljo je imel oddel ZB NOV Mengša svoj redni letni občni zbor. Iz izčrpnega poročila predsednika tovarnika Matevža Stefeta povzemamo, da je bilo delo društva, ki ima sedaj 410 članov, v preteklem letu zelo uspešno. Organizirali so več partizanskih pohodov, tako tudi pohod patrolje na Ostrožno. V Trzinu je bila odkrita velika spominska plošča padlim borcem, v Mengšu pa narodnemu heroju Matiji Blejecu na njegovi rojstni hiši. Tudi spomenik padlim v I. svetovni vojni je prestavljen na primernejše mesto.

Novi odbor je sprejel sklep, da bo postavljal skupen spomenik vsem padlim borcem NOV iz Mengša. Odkrili pa bodo tudi

S skupnim delom lahko rešimo probleme

Uveljavitev načel novega plačnega sistema ni samo gospodarsko, temveč predvsem politično vprašanje

Pretekli ponedeljek je bila v Kranju skupna seja Okrajnega odbora SZDL za Gorenjsko in Okrajnega komiteja ZKS, na kateri so razpravljali o problemih, ki so se pojavili ob uvajaju novega plačnega sistema pri nas. Seje sta se udeležila tudi zvezni ljudski poslanec tov. Boris Zihel in član Izvršnega sveta LRS ter predsednik republike komisije za plače tov. Franc Popit.

Po uvodnih besedah predsednika uveljavljanja načel novega plačnega sistema so plod naše politične organizacije, predvsem Socialistična zveza. Politične organizacije teh vprašanj sploh niso obravnavale, kot da pri novem plačnem sistemu ne gre za politično delo, ampak izključno z gospodarsko vprašanje, ki se političnih delavcev ne tiče. Premalo se je uveljavljalo načelo, da je predmet tarifnega pravilnika proizvodnja, ne socialno vprašanje. Seveda pa je določen učinek na stanje po gospodarskih organizacijah imel tudi prekratek rok za sestavljanje tarifnih pravilnikov.

Neredki so bili primeri, da posamezni odgovorni ljudje po podjetjih niso hoteli tolmačiti kolektivnega plačnega sistema ter so se temu delu, če je bilo mogoče, izognili. V posameznih podjetjih so zaradi ne razumevanja plačnega sistema postavili več kriterijev o zvišanju plače. Za delavce je bilo zelo oster, da vodilne uslužbence pa precej širokogrueden in nerealen. Tako so začeli iz ene skrajnosti v drugo in komisija za plače takih tarifnih pravilnikov pač ne bo mogla potrediti. Delovna mesta so ocenjevali po ljudeh, ki tam delajo

Tudi pojasnjevanja in tolmačenja o plačnem sistemu je bilo prav gotovo premalo, sicer kalne organizacije so se veliko prepozno vključile v to delo. Tudi pojavljanje in tolmačenja o plačnem sistemu je bilo prav gotovo premalo, sicer kalne organizacije so se veliko prepozno vključile v to delo.

Kot smo že poročali, je bila pretekli petek skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora v Kranju, na kateri so obravnavali stevilne probleme, zelo obsežnega dnevnega reda.

Odlok o dimnikarskih storitvah je bil soglasno sprejet. Do sijej je bilo namreč na področju okraja 7 tako imenovan dimnikarski območij, v katerih so bile različne cene dimnikarskih storitev. V novem odloku pa je razlika v tem, da so dimnikarske usluge v okraju — okolič, nekoliko dražje, kot na področju mestnih občin, kar je popolnoma razumljivo.

Na dnevnem redu je bila tudi razprava o dajanju garancijskih izjav za najetje kredita za stalna in dopolnilna obratna sredstva stevilnim podjetjem, in

med njimi tudi kmetijskim posestvom »Sorško polje«, Žabnica, Smlednik, Preddvor in Mavčice.

Ker je za dajanje garancijskih izjav pristojen Okrajni ljudski odbor, odborniki skoraj na vsaki seji glasujejo o dajanju izjav, kljub temu, da dostikrat niti ne vedo, za katero podjetje gre, ali je rentabilno ali ne itd. Zato je odbornik Štef predlagal, naj bi skupina odbornikov OLO, pregledala v prvi vrsti kmetijska posestva v okraju, ki so najpogosteji prosili kreditov in nato poročala odboru o svojih ugotovitvah. Kasneje so se odborniki sporazumeli, da bi bilo treba vendarje počakati z ogledom kmetijskih gospodarstev ter raje dobra prediskutirati razvoj kmetijstva, kakšen je določen v letosnjem okr. družbenem planu.

Odbornik Vinko Hafner pa je načel zanimivo razpravo, ki sicer trenutno ne more roditi konkretnih sadov, kaže pa nekateri slabosti našega kreditnega sistema.

Nekatera podjetja so stali prisilci »dopolnilnih« obratnih sredstev, čeprav je obrestna mera zvišana. To kaže, da je treba takim podjetjem pravzaprav povišati stalna obratna

sredstva, ker brez njih dejansko ne morejo poslovali. Sistem dobivanja dopolnilnih obratnih sredstev tudi ni dosegel svojega namena z višjo obrestno mero, kar naj bi vplivalo na podjetja, da bi redkeje segala po njih. Ker na tržišču se vedno lahko prodajo vse svoje proizvode, jim pač ni mar ali dajo za obratna sredstva večje obresti ali ne. Vendar na ta način povišujejo proizvodne stroške in to potem čuti v prvi vrsti potrošnik.

Zanimivo je tudi, da podjetja ne morejo povečati lastnih stalnih obratnih sredstev, čeprav so dejansko povečala proizvodnjo, ker se obratna sredstva dele le na osnovi vsote iz prejšnjega leta. Tudi vsa nadaljnja razprava je pokazala, da vrstvo slabosti in gospodarstvu škodljivih učinkov našega bančnega in kreditnega poslovanja.

OLO je nadalje imenoval še vrsto odborniških komisij:

V stalni komisiji za plače v gospodarstvu, ki je skupna za oba sedanja okraja na Gorenjskem, so slednji odborniki: Dušan Horjak kot predsednik, in člani: ing. Perne, Ciril Ankerst, Jože Konc, dr. Vinko Žalokar, Janez Rihar, Ivo Šefčič, Božo Prevoršek, Ivo Miklavčič, Cene Beznik, Milan Ogriz in Anton Grošelj.

Komisiji za potrjevanje tarifnih pravilnikov bo predsedoval Ivan Bečan, člani pa bodo: ing. Pavle Kump, Viktor Kompare, Franc Puhar, Ignac Polajnar, Jože Benedičič, ing. Pirnat, Jože Nastran in Drago Šiling.

Ob koncu razprave pa so odborniki razrešili dosedanjega tajnika OLO dr. Rozmana ter imenovali njegovega začasnega namestnika, načelnika Sveta za osvrtovanje in kulturno Janeza Gruma. Dosedanjem tajnikom odhaja na novo službeno mesto v Ljubljano.

— a —

Ja vsebine

- Praznik delavske mladine
- O OKRAJNIH DRUŽBENIH PLANIH
- Kritika naj bo konstruktivna
- MEVKUŠKI ZVONČARJI
- PREMIERA NA JESENICAH
- AFRIKA IN JAZ

5 odstotkov

Zelo veliko je govora in še več ugibanj o tem, kateremu podjetju, oziroma kateri gospodarski veji bo odobreno povišanje plačnega sklada in v kakšni višini.

Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Kranju, je že razpravljal o tem in sklenil predlagati plenum Okrajnega ljudskega odbora povišanje plačnega sklada vsem industrijskim vejam v višini 5 odstotkov, razen podjetju teksilne industrije. Za tovrstna podjetja pa je Zbor proizvajalcev predlagal naslednje povišanje plačnega sklada: »Tiskanino« 3,5%, »Bombični predstilni in tkalnici v Tržiču« 4,5%, »Inteksus« 4%, »Gorenjski predstilni in tkalnici v Skofji Loki« 3%, »Pleterinje v Kranju« 1% in »Odejje« v Skofji Loki 4%.

Še teden dni do žrebanja

Se dober teden dni nas loči od velikega javnega žrebanja »Glasu Gorenjske«. S priglašanjem novih naročnikov smo zaključili v torek, 15. marca. Reči moramo, da je bil odziv novih naročnikov izredno velik, tak kot ga nismo pričakovali. Skoraj smo že pomislili, če bi sprejemanje naročnikov podaljšali, vendar zaradi izrednega zanimanja in nestrnosti naših bralcev tega nismo smeli storiti.

Velike nagradno žrebanje bo zdržano z javnim veselim večerom, kjer bodo znani kranjski komiki zabavali poslušalce. veseli kvintet pa bo skrbel, da bo v dvorani, kjer bo žrebanje, zabavno razpoloženje. Točen dan in čas javnega nagradnega žrebanja bomo objavili tudi s posebnimi letaki, prav tako pa tudi v kateri dvorani v Kranju bo prireditve. Vsem,



ki imajo namen udeležiti se našega velikega žrebanja naj povemo, da bomo pripravili tudi nekaj posebnih nagrad samo za poslušalce v dvorani. Na ta način ne bodo prišli na račun samo naši naročniki, temveč tudi drugi prijatelji našega lista, ki se bodo potrudili na žrebanje.

Ze danes naj povemo, da bo vstopnila na javnem žrebanju izredno nizka, tako da bomo omogočili prav vsakemu, da se lahko udeleži javnega žrebanja našega lista.

V preteklem tednu je naše uredništvo prejelo še nekaj nagrad za naše naročnike: Trgovsko podjetje na veliko, »Živila« Kranj, je darovalo 50 kg sladkorja, Sitarsko žimarska zadruga v Stražišču 15 kg žime, »Tkalcica« Otoče, 4 frotirke, Tovarna kovanega orodja v Kamniku, 5 kuhinjskih sekir, tovarna »Svilanit« iz Kamnika pa 6 kravat.

V prihodnji številki bomo objavili celoten seznam nagrad, tako da bodo naši naročniki vedeli, kaj vse bodo lahko dobili. Prav tako bomo objavili kje in kdaj bo žrebanje. To pa bomo, kot rečeno, objavili tudi z letaki na kar že danes opozarjamo naše prijatelje.

**V nedeljo 27. marca
v dvorani kina „Storžič“
v Kranju ob 20. uri**



Od petka do petka

Nekaj o mevkuških zvončarjih

Danes naj na prvem mestu omenimo sejo Zveznega izvršnega sveta, ki je bila v začetku tega tedna. Zvezni izvršni svet je sprejel več zakonskih osnutkov, uredb in dolobrb z gospodarskega področja in potrdil nekatera imenovanja v državni upravi. Nas bodo predvsem zanimali spremembe nekaterih členov načrta zakona o dedovanju in načrta zakona o občinskih dokladah in krajevnih samoprispevkih.

Zvezni izvršni svet je zaključil, da naj bi po umrlem državljanku dedovali lahko vsi njegovi potomci, posvojeni in njihovi potomci, zakonci, zakonski tovarjni, bratje, sestre itd. Prav tako pa naj bi imeli dedno pravico tudi nezakonski otroci do dedovanja imovine njihove matere, kar pa naj bi veljalo tudi za dedovanje premoženja umrela očeta in njegovih sorodnikov, če je oče nezakonske oroke priznal za svoje pred pristojnimi organi ali na kak drug način. Ti popravki bodo omogočili v prvi vrsti nezakonskim otrokom, da bodo prišli do svojega deleža pri dedovanju, pri katerem so bili marsikdaj prikrivani.

Drugi zakonski načrti, ki nas kot rečeno zanimali, je temeljni zakon in bodo na njegovi podlagi republiški zakonodajni organi lahko sprejeli določne zakone. Pri nas je zaenkrat še vedno v veljavni stari zakon o družbenem prispevku, vendar se že od začetka leta 1954 na več izvajal, ker so bili med tem časom že izdani številni predpisi. Zakonski načrt predvideva podrobno ureditev občinskih doklad v gotovini in krajevnih samoprispevkov v naturalijah. Nov zakonski načrt temelji na teh le načelih: Doklade in samoprispevki bodo lahko predpisani občinski ljudski odbori, LOMO in MLO. Občinske doklade bodo določene brez sodelovanja zborov volivcev, dočim bodo krajevne samoprispevke določale občine samo na podlagi sklepa zborov volivcev. Važno v tem zakonskem načrtu je, da bodo ljudski odbori doklade lahko uporabljali za vse potrebe samoprispevkov pa ne bo mogoče porabiti za proračunske potrebe. Kdo bo plačeval doklade in samoprispevki? Občinske doklade bodo plačevale vse fizične in pravne private osebe, samoprispevki pa bodo vplačevale samo fizične osebe, ki so sposobne za delo.

Zveza zadružnih hranilnic

Naše kmetovalce bo predvsem zanimalo kako je zadržani hranilnici v posojilnicami. Pred nedavnim je v Sloveniji pričela akcija za ustanovitev le-teh. Dosej je bilo že šest ustanovljenih, nadaljnih šest pa bo v kratkem času začelo poslovanje. Zadržane hranilnice in posojilnice bodo postopoma prevzeme vse posle za zadružne organizacije in privatne kmete, ki jih je doslej opravljala Narodna banka. Delo novih hranilnic bo dokaj odgovorno, kajti naše zadružne marsikdaj ne spoštujejo predpisov in uredb ter bodo to zadružne hranilnice morale preprečiti. Da bi se vskladiščilo delo že ustanovljenih zadružnih hranilnic, je bila te dni ustanovljena Zveza zadružnih hranilnic in posojilnic, ki bo med drugim skrbel za potrebne kredite v kmetijstvu, nadzorovala tehnično poslovanje in pri kmečkem prebivalstvu propagirala varčevanje. Naloga Zveze zadružnih hranilnic in podružnic samih pa bo v prvi vrsti skrbeli, da bodo vsa sredstva smotorno porabljeni, da se bo čim bolj dvignila kmetijska proizvodnja in s tem naš živiljenjski standard.

DRUŽINSKI POMENKI

Zunanost je treba vskladiti z leti

Zelja vsake žene je, da bi Zato se resignirano umaknje ostala vedno privlačna. To pa vase in opustijo stike z življeno, dosežejo le tiste, ki znajo sami.

So pa tudi take, ki nočejo narediti ogledalom od časa do časa, ki bodo se prilegala njihovi starosti. Za to sta potrebni skoči ponašanje nič več ne poda, hrabrost in objektivnost. Mnogo jih je, ki imajo sicer smisel sti prav tako ni ključ do le-

za realnost, manjka pa jim po pote. Vsaka žena bi se morala zavdano pesimistično ugotavljajo, vedati, da mladost izgine, le da so se postarale in da nima pota pa se spremenja in ostane več smisla, da se sploh še kaj vse živiljenje. Tudi starke so na ukverjajo s svojo zunanjostjo, svoj način lepe in privlačne. Vse

Mleko kot lepotni pripomoček

Mleko je odlično sredstvo za juje gornjo plast kože in obzdravje in lepotu kože. Zene, ki želijo imeti svežo in mešno pohit, lahko postanejo lepši in frizura naravnnejša, če jih po umazec mleka, pomešanega z dvema žlicama malinovega soka. Redno uživanje mleka v veliki meri vpliva tudi na lepoto zobi, to pa zaradi bogastva kalcija, ki ga vsebuje.

Skodelica topilga mleka pred nočnim počitkom nam pomaga, da hitro in trdno zaspimo. Učinek mleka na naš izgled je tu sicer indirekten, je pa uspešen, saj je vsakomur znano, da ravno dobro spanje v veliki meri pripomore k lepši zunanjosti.

Proti rdečici in sončnim peggam na obrazu pomaga umivanje s koščki čiste gaze, ki jih pomakamo v malo mleko. Umiavanje s surovim mlekom pa utr

žene bi morale sprejemati svoja, ne vsé mladostna leta, z gracioznim ljubostjo in očarljivostjo, ki bi se prilegal nihov starosti. Za to sta potrebni skoči ponašanje nič več ne poda, hrabrost in objektivnost. Mnogo jih je, ki imajo sicer smisel sti prav tako ni ključ do le-

za realnost, manjka pa jim po pote. Vsaka žena bi se morala zavdano pesimistično ugotavljajo, vedati, da mladost izgine, le da so se postarale in da nima pota pa se spremenja in ostane več smisla, da se sploh še kaj vse živiljenje. Tudi starke so na ukverjajo s svojo zunanjostjo, svoj način lepe in privlačne. Vse

Za starejše žene je izredno važna pazljiva izbira blaga, barve in vzorca. Kar je nekoč pristalo njihovemu obrazu, leti lahko deluje neskladno in neokusno. Zato se morate odločiti le za kakovostne tkanine. Ici naj ne bodo preveč tanke ali celo prozorne. Fazite tudi, da bo vaša frizura vedno lepo urejena. V družbi se vedejo razumejo in se družite z mlajšimi od sebe. Humorju in vedenini pa se nikdar ne odpovejte, kajt sinh nam podaljša živiljenje.

Moda



Slika nam prikazuje tri modela za zgodnjo pomlad: preprosto krojeno črtasto obleko za šolo in službo, ljubko dvodelno obliko s plisiranim krilom in elegantno popoldansko obleko iz volnenega blaga.

V GORJAH JE ZVONILO nega doslej, je sila enostavno, drugi pa so izročali zvonce raznimi prodajalcem. Ko so začeli inozemstvu pa so se med tem dobivati iz tovarne že izdelano najbrž oskrbeli že iz drugih depletiv, je proizvodnja močno žel. Iz razgovora sem spoznal, narasla, nove prometne zveze da so izdelki mevkuških zvončarjev že vse premalo znani po čarjem tržišča na Tirolskem, svetu in da so v minih letih Solnograškem, v Svici in v izgubili celo tržišča, ki so jih Nemčiji. Vendar zvončarstvo nekoč že imeli. Kazalo bi jih kaj temu ni več dajalo dovolj spet ponuditi po svetu in mi zaslužka, zato so zvončarji drugi slim, da bi bili lahko pomembni.

To glavno in najtežje delo je oblikovanje zvoncev z medenino, da dobre svojo lepo podobo prijeten glas. V zelo fino ilovico, ki jo je dovolj v bližini vložiti, vloži zvonce kot bukov, razvije vložek. Ne da bi kaj videl in brez kakšnekoli naprave, s katero bi mogel nadzorovati temperaturo v ilovici, ve zvončar, kdaj je medenina raztopljena in kdaj so zvonce oblit. Vinko mi je zaupal, da se jih včasih zvonce tudi pokvarijo. Medenina se ne razlijuje po vsej površini in ostane v koščkih nakopčena na enem mestu. Toda to se zgodi zelo redko. Tako oblitim zvoncem dajo v posebnih bobnih še blesk in jih odpremijo v svet, na vravote govedu in drobnici, ali poslikane v žepa in kovčke turistom.

VIDEL SEM zvončarja Vinka, kako se je razgrel, s kakšnim veseljem je oblikoval zvonce in kako je del obuz posabil na vse okrog sebe. Uvidel sem, da je v izdelanih zvonicah več kakor le spremnost rok, da je v njih tudi nebroj zvončarjevih misli in čustev. In ko me je Vinko povabil na svoj dom, ki stoji dobrih sto metrov od kovačnice, sem iz razgovora to še bolj spoznal.

— — —

SEDAJ IZDELALO zvončarji v Mevkušu približno 10 tisoč zvoncev letno. Glavno tržišče zanje je LR Bosna. Manjšo količino so izvozili v Svico. Vinko pa mi je pokazal pisma, v katerih se tudi kupci iz Avstrije zanimajo za zvonce. Pravijo, da prihajata Števila naročila za prva leta po svobodobitvi, ko za svoje izdelke še ni mogel dobiti dovolj surovin in izvozne podjetja, ki bi jih izvozili. Zato

F. ZVAN

— — —

Vzgojni pomenki

Otok naj se čuti svobodnega



Nobenega dvoma ni, da so preplašeni in zastrašovani, da imajo mnogo večji problem za vzgojitev otroka stalno, dosežemo navadno ravno obratno, kar smo želeli: otrok ali zakrnje vase ali pa pride že v najnežnejših letih do takih manjvrednostnih občutkov, ki pustijo posledice za vse njegovo pozneje življenje. Zato se pametni starši ne poslužujejo metod zastranjanja, ampak se skušajo vživeti v otrokov notranji svet, ga razumeti in mu s tem pomagati razvijati tiste duševne lastnosti, ki bodo igrale odločilno vlogo v živiljenju. Zato naj starši od vsega začetka razvijajo otrokov domiselnost, inicijativnost in zanimanje, ne pa da otrok — ki si vendar še ni mogel ustvariti prave podobe o svetu — vidi pri vsakem koraku dvignjeni kazalec in pretnj. »Delaj tako in tako, če ne...«

Povedali so mi, da je bilo še v minulem stoletju v Mevkušah nad Gorjami devet zvončarjev. Ostali so samo še trije, pa se od teh treh se ukvarjata izključno z zvončarstvom le dva. Zvončarstvo v Mevkušah sega nekaj stoletij nazaj — v času, ko so stale v Spodnji Radovni fužine in so iz njih dobivali zvončarji železo. Fužine so jim dobavljale kovno železo v »cačnikih« (pol metra dolga, šest centimetrov široka kvadratna prizma). Iz »cačnikov« so v Grabču vlekli na vodnem kladivu grebo pločevino. Zvončarji sami pa so pločevini dali dokončno obliko s svojimi kladivi. Tržišče so imeli v tistih časih predvsem na Korščem, Tolminskem, v Benečiji in Furlaniji. Nekateri zvončarji so kar sami krošnili s svojim blagom po svetu,

— — —

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklenka. Prijazna mati pa je postavila predne malico, še preden sem utegnil do konca razviti svojo radoventnost.

Sedaj s'ha za mizo. Oče je kuhal žganje in brž je priromala na mizo steklen

Našli so nove oblike dela

Uspehi DPD „Svobode“ v Lescah

Upravni odbor DPD „Svoboda“ Lesce je skušal na razne primerne prostore, s temi pa načrte uvesti stalno izobraževalno delo, vendar je ugotovil, da imajo (kakor skoraj povsed zaradi slabih pogojev ne bo mogel rešiti tega vprašanja z last drugod), tudi v Lescah težave, nimi močmi. Zato so sklicali sestanek predstavnikov delavskih svetov, političnih organizacij, avnatejiv podjetij in drugih posloplih. Gradnjo doma imajo ter po zanimivi razpravi skupino ustanoviti posebno izobraževanje v načrtu že vsa leta po vojni, valno sekcijo. Rešili so tudi problem knjižnice, ki ima danes že okoli 2000 knjig, za nabavo novih knjig pa je društvo da razne težave. Upajmo, da bo lo na razpolago 40.000 dinarjev. Citanico so opremili na »Zagi« tudi to kmalu zadovoljivo rešitev bodo imeli svoje prostore tudi čahisti in organizacija.

SZDL.

Posebna sekcija za delo med dečki iz okolice, je začela delovati šele letos, klub temu pa je dosegla že lepe uspehe. Več let so bile okoliške vasi prikrajšane za kulturno udejstvovanje in izživljanje, sedaj pa so v okviru te sekcije ustanovila dramsko skupino, ki jo predvsem sestavljajo mladi ljudje iz sosednjih vasi. Ta skupina je imela preteklo nedeljo svoj prvi nastop v Lescah. Prikazala je narodno igro »Pod Golico«. Razen tega je novo ustanovljena sekcija pravila tudi nekaj predavanj za kmečko prebivalstvo.

Dramski družini, ki deluje kot posebna sekcija pri društvu, v precej težkih pogojih, je poznana po vsem okraju. Prejšnje leto je na okrajnem tekovanju dosegla prvo mesto. Letos pa je predstavila svoji publiki že več gledaliških del: »Draga Ruth«, »Dnevi naše sreče«, »Desetnica« itd. Poleg uspehov predstav doma, so večkrat gostovali tudi v Begunjah, Mošnjah, Čerjih, Radovljici in se nekaterih drugih krajinah. Družina je s pomočjo ostalih skupin pripravila veseli večer, s katerim je nastopila 10 krat in govorila tudi v Skofji Loki, Saršicu, Radovljici itd. Razen omenjenih dveh ima leska »Svoboda« še 10 sekcij, ki vse več ali manj uspešno delujejo.

Glasbena šola vzgaja 31 gojenje, orkester se pripravlja na svoj javni nastop; v tamburaškem zboru pa vadi 27 mladincev. Tudi mešani pevski zbor so to zimo okrepili z novimi pevci. Gospodinjska šola



Srečni dnevi na odru v Lescah

je začela delovati šele v začetku marca letos. Zanjo vladala izredno zanimanje in jo obiskuje kar 57 mladink.

Omeniti moramo še maskerški tečaj, katerega razen domačih članov obiskuje še lepo število interesentov iz sosednjih kulturno - prosvetnih društev. Mnogo zanimanja je tudi plesno šolo.

Godbna na pihala je s 53 članimi začela vaditi šele februarja in pripravlja obsežen program. Glavno breme konkretnega dela pa leži na gospodarski sekciji, ki uspešno deluje že vso sezono. Preuredila je oder, napravila dve novi sceni, kupila nekaj odrskih rekvizitov, instrumente za tamburaški zbor itd.

Tako razgibano kulturno - prosvetno življenje zahteva tudi

Ob 20-letnici smrti

Franje Trojanšek - Zorane

Ena redkih slovenskih pesnic, ki so živele in delovale v dobi slovenske »moderne« je bila Murnom Alekandrovim, ki se je v tistem času mudil na zdravljenju v Zalogu pri Cerkljah. Mnogokrat sta skupaj posedala v cipresnem gaju na Zoraninem domu in sanjarila. Ko je leta 1901 njen prijatelj Murn umrl, jo je močno prizadelo, kar se opaža tudi na njenem nadaljnjem pesniškem izživljanju.

Spomin na Zorano je med starejšimi Mengšani še vedno živ. To je tudi razumljivo, saj je vse življenje preživel v domačem kraju, med preprostimi ljudmi. Bila je zlasti znana po svoji gostoljubnosti. V njeni hiši, kjer je imelo prostore tudi tedanje mengeško »Bralino društvo« so se zbirali vsi nacionalno in socialno napredni ljudje tega kraja.

Zorana je pokopana na domačem pokopališču v Mengšu.

Prav in lepo bi bilo, če bi ob 20-letnici njene smrti Mengšani sami, Slavistično društvo napaka ji je vseskozi grenila življenje in pustila močan dojem v njeni duševnosti, kar izzveni tudi v mnogih njenih pesmih, čeprav so večina epskega značaja.

Prve pobude za pesnenje je verjetno dobila od kamniškega pesnika Antona Medveda, ki je v svojih študentskih letih gojil do tega mladega, od usede za znamovanega dekleta posebna, prijateljska častva. Prvi vzori mlade pesnice so gotovo bili Gregorčič, Stritar in Aškerč, njeni pesmi pa kažejo tudi močno svojsko noto, ki se predvsem izraža v socialnih motivih.

Leta 1890 je izšla v »Vrtcu« prva pesem, potem je sodelovala v »Domu in svetu«, glavno pesniško delo pa ima zbrano v tržaški »Slovenki«, kjer je izšlo kar 51 njenih pesmi. Od leta 1930 do 1933 je nekaj pesmi priobčila tudi v »Zenskem svetu«.

Kot je rečeno, tvorijo njen pesniški opus predvsem epske ali vsaj pripovedno zasnovane trične pesmi. V poznejših letih ujetnega pesniškega snovanja se vas tov. Jože Kožuh, v kratkem vredno pogosteje javlja tudi njeni govoru tudi zahvali, KUD-pa se vsebna, subjektivna nota, ki izraza globoko doživetja ljubezena in častva. Za teji je dalo nav-

Pot do zločina* v Naklem

Preteklo nedeljo je dramatska sekcija KUD »Dobrava« v Naklem že drugič nastopila z vsega prebivalstva. V preteklem drama Miška Kranjca »Pot do zločina« (režija Jože Kožuh), prireditvah na Gorenjskem in v Sloveniji, doma pa so imeli tudi premierto predstavah, zlasti pa več uspehlih prireditiv.

Zlasti veliko delo pa je v zadnjem času opravila dramska sekcija. V sezoni 1953-54 je imela si pač po dolgem času gledanja filmov, spet začeleli do 3 akademije, v sezoni 1954-55 pa mačega dramatskega dela. Igra je 6 predstav in eno akademije. »Pot do zločina« je zelo dobro jo. Ker Dom še ni uporaben, je moralna v preteklem letu dramske sekcije vedno gostovati in zato je njihovo delo še pomembnejše. Pod vodstvom režisera Martin Triler, ki obhaja letos 35-letnico svojega igralskega udejstvovanja. Ob tem njegovem jubileju se mu je vodja dramatske sekcije KUD »Dobrava«, kjer je izšlo kar 51 njenih pesmi. Od leta 1930 do 1933 je nekaj pesmi priobčila tudi v »Zenskem svetu«.

Alli vsaj pripovedno zasnovane trične pesmi. V poznejših letih ujetnega pesniškega snovanja se vas tov. Jože Kožuh, v kratkem vredno pogosteje javlja tudi njeni govoru tudi zahvali, KUD-pa se vsebna, subjektivna nota, ki izraza globoko doživetja ljubezena in častva. Za teji je dalo nav-

A. T.

„Mladost pred sodiščem“

letos najboljša predstava na Jesenicah

Prejšnjo soboto je Mestno gledališče na Jesenicah uprizorilo svojo šesto premiero v letosni sezoni in sicer Hansa Tiemayerjeva »Mladost pred sodiščem«. To dramo je prvci pri nas uprizorilo Mestno gledališče v Celju in z njim z velikim uspehom gostovalo tudi v Ljubljani in Beogradu. Po njej pa segla tudi mnoga ostala gledališča, celo številne podeželske igralske družine. V radovljškem pa Marjanca Cebuljeva. Okraju so jo pred Jeseničani zahtevali že v Radovljici in na Javorniku.

Na Jesenicah je »Mladost pred sodiščem« režiral profesor Jože Tomažič, ki se je v zadnjem prizoru, pokazati, da je resno pogibil in ustvaril najboljšo predstavo letosne gledališke sezone. Vsi idejni podudarki, tako politično - moralni kakor tudi socialni, so bili pravilno odmerjeni in je igra povsem dosegla svoj namen: vzbuziti v gledalcih sočutje do mladih ljudi, ki so po krvidi družbe zašli na slabu pot in celo v zločin. Mislim, da je uprizoritev posredno mnogo zadela v živo in jim vzbudila vest in čut do odgovornosti za vzgojo današnje mladine.

Pri izbični igralcev je imel re-

ponokod pretiraval situacijo, kar pa je bila lastnost vseh na stopajočih.

Naj bodo te opazke le dobro namerno opozorilo in vzpodbu dicer marljivim igralcem iz Rov. Ce bodo te besede pravilno razumeli, bo v zvrstnem izpopolnjevanju njih samih uspeh še večji.

S. Simenc

Beležka o gostovanju v Mekinjah

Prejšnjo nedeljo popoldne so v mekinjskem domu gostovali igralci iz Rov z Murnikovo hujmoreško »Matajev Matija«, ki jo je dramatiziral Milan Skrbinek.

Kljub temu, da moramo gledati podeželske odre skozi prizmo amaterstva in dobre volje, moramo vseeno ob tej uprizoritvi pristaviti nekaj kritičnih opombo.

Poglejmo izvedbo, ali bolje skrb začne. Se vedno se nekatera društva ne zavedajo, da njihove uprizoritve nimajo zgolj zabavnega pomena. Tak občutek sem imel pri nedeljski predstavi.

Kar pojdimo k stvari. V ljudskih igrah so vloge, ki jih lahko interpretiramo, v dialektru.

Jezik nekaterih oseb je »mestni«, ostale osebe pa govorijo knjižno slovenščino, seveda ne v preveč napeti izrek. Pri nedeljski uprizoritvi je bila v tem pogledu nekakšna zmes dialek-

ta in knjižnega jezika. Igrali so venomer zamenjali dolgi

in kratki infinitiv, da o akcentu niti ne govorim. Med ljudskim pripovedovanjem je kar naenkrat n.p. Andraž Hudopeš vnašal knjižne besede (ki pa niti niso v skladu s SP 1. 1950).

Delovni človek lahko sliši pravilni govor le na odru, če mu odvzamemo še to, potem bo oder izgubil svoje poslanstvo, delovni človek pa direktni stil s pravilnim govorom. Prireditelji pa se morajo zavedati, da je jezik živa tvorba in naj ne vlačijo jezikovno nepopravljivo tekstop iz zaprašenih arhivov.

Tudi glede uprizoritve same na sebi moramo pripomniti, da je bil tempo ljestvica prepočasen. Režiser je dopuščal prehod iz situacijske komike v trivialnost. Največ igralskih sposobnosti je pokazal interpret nastovne vloge J. Pogačnik, čeprav je

ponekod pretiraval situacijo, kar pa je bila lastnost vseh na stopajočih.

Naj bodo te opazke le dobro namerno opozorilo in vzpodbu dicer marljivim igralcem iz Rov. Ce bodo te besede pravilno razumeli, bo v zvrstnem izpopolnjevanju njih samih uspeh še večji.

S. Simenc

Ta problem iz sodobnega življenja rešuje odlični srbski komediograf, vreden naslednik Branislava Nušića. Zak Konfin v svoji komediji »V soboto se poročim«, katero bo kot drugi oder v Sloveniji uprizorila Stražška »Svoboda« v soboto in nedeljo (19. in 20. t. m.).

Tak problem iz sodobnega življenja rešuje odlični srbski komediograf, vreden naslednik Branislava Nušića. Zak Konfin v svoji komediji »V soboto se poročim«, katero bo kot drugi oder v Sloveniji uprizorila Stražška »Svoboda« v soboto in nedeljo (19. in 20. t. m.).

Lansko leto je delo Ljudske univerze v Naklem iz različnih razlogov precej zamrlo.

Anketa pred začetkom letosne sezone pa je pokazala, koliko zanimanja je med ljudimi zlasti za zdravstvena in kmetijska vprašanja, zato je novoizvoljeni odbor sklenil, da letos spet uvede redna tedenska predstava.

Ceprav so nastopile nekaterje težave zaradi prostora, kurjave itd., so že takoj po Novem letu začeli z delom. Ker je bilo v anketi največ glasov za zdravstvena predstava, so za prvo predstavjanje naprosili dr. Bežka, ki je predaval o nevarnih bolezni pčavic in o grozotah nemških koncentracionih taborišč med II. svetovno vojno. Razen tega so bila do sejaj še predstavjanje: ing. Sabac: O molži in ravnjanju z mlekom. Peterel: Zanimivosti iz živinoreje, Vinko Hafner: O komunah. Andrej Triler: Nastanek in prirodne zanimivosti Nakeljske kotline in okolice. Jože Kožuh: Zanimivosti iz Nakeljske zgodovine, ing. Kump: Živinoreja v slikah, ing. Petriček: Pridelovanje semen, ing. Repanšek: Pridelovanje krompirja in ing. Ločiskar: Kmetijstvo v Ameriki.

Do konca marca imajo v na-

vezu zdravstvena predstava. Ceprav so nastopile nekaterje težave zaradi prostora, kurjave itd., so že takoj po Novem letu začeli z delom. Ker je bilo v anketi največ glasov za zdravstvena predstava, so za prvo predstavjanje naprosili

dr. Bežka, ki je predaval o nevarnih bolezni pčavic in o grozotah nemških koncentracionih taborišč med II. svetovno vojno. Razen tega so bila do sejaj še predstavjanje: ing. Sabac: O molži in ravnjanju z mlekom. Peterel: Zanimivosti iz živinoreje, Vinko Hafner: O komunah. Andrej Triler: Nastanek in prirodne zanimivosti Nakeljske kotline in okolice. Jože Kožuh: Zanimivosti iz Nakeljske zgodovine, ing. Kump: Živinoreja v slikah, ing. Petriček: Pridelovanje semen, ing. Repanšek: Pridelovanje krompirja in ing. Ločiskar: Kmetijstvo v Ameriki.

Do konca marca imajo v na-

vezu zdravstvena predstava. Ceprav so nastopile nekaterje težave zaradi prostora, kurjave itd., so že takoj po Novem letu začeli z delom. Ker je bilo v anketi največ glasov za zdravstvena predstava, so za prvo predstavjanje naprosili

dr. Bežka, ki je predaval o nevarnih bolezni pčavic in o grozotah nemških koncentracionih taborišč med II. svetovno vojno. Razen tega so bila do sejaj še predstavjanje: ing. Sabac: O molži in ravnjanju z mlekom. Peterel: Zanimivosti iz živinoreje, Vinko Hafner: O komunah. Andrej Triler: Nastanek in prirodne zanimivosti Nakeljske kotline in okolice. Jože Kožuh: Zanimivosti iz Nakeljske zgodovine, ing. Kump: Živinoreja v slikah, ing. Petriček: Pridelovanje semen, ing. Repanšek: Pridelovanje krompirja in ing. Ločiskar: Kmetijstvo v Ameriki.

Do konca marca imajo v na-

vezu zdravstvena predstava. Ceprav so nastopile nekaterje težave zaradi prostora, kurjave itd., so že takoj po Novem letu začeli z delom. Ker je bilo v anketi največ glasov za zdravstvena predstava, so za prvo predstavjanje naprosili

dr. Bežka, ki je predaval o nevarnih bolezni pčavic in o grozotah nemških koncentracionih taborišč med II. svetovno vojno. Razen tega so bila do sejaj še predstavjanje: ing. Sabac: O molži in ravnjanju z mlekom. Peterel: Zanimivosti iz živinoreje, Vinko Hafner: O komunah. Andrej Triler: Nastanek in prirodne zanimivosti Nakeljske kotline in okolice. Jože Kožuh: Zanimivosti iz Nakeljske zgodovine, ing. Kump: Živinoreja v slikah, ing. Petriček: Pridelovanje semen, ing. Repanšek: Pridelovanje krompirja in ing. Ločiskar: Kmetijstvo v Ameriki.

Do konca marca imajo v na-

vezu zdravstvena predstava. Ceprav so nastopile nekaterje težave zaradi prostora, kurjave itd., so že takoj po Novem letu začeli z delom. Ker je bilo v anketi največ glasov za zdravstvena predstava, so za prvo predstavjanje naprosili

dr. Bežka, ki je predaval o nevarnih bolezni pčavic in o grozotah nemških koncentracionih taborišč med II. svetovno vojno. Razen tega so bila do sejaj še predstavjan

Šah v Kranju najmočnejši na Gorenjskem

SAJ NISO TAKŠNI

»A. ON? ON JE PA ŠAHIST.« In skoraj omalovažujejo bo sko-mignil z rameni in se nemogoče spačil vsak tisti, če sliši o nekom da je šahist, čeprav le hovsko življenje, kot so si že malo ali skoraj nič ne ve o tej nekaj želeli nekateri navdušenim kraljevskim igri — ni šahisti. Danes se zlasti v

vojni Jugoslaviji, razen redkih izjem, ni nihče zanimal. Po osvoboditvi je še po vsej naši domovini in svedoma prav tako tudi v Kranju, zaživel šah.

bilo malo. Zato so takrat tudi govorili, da je v Kranju in njegovi okolici oral šahovski legendi. Da jo je tako dobro preoral svedoma ni samo njegova zasluga, ampak tudi od tistih, ki se danes nadaljujejo z delom, ki ga je on začel.

ZADNJIH NEKAJ LET MED NAJBOLJSIMI

V ZADNJIH LETIH IN SE danes vodi šahovsko društvo iz Kranja, krepka in večna skupina Dragota Chvatala. Vse prireditve doma in drugje, so bile najzorneje organizirane.

Šahovski uspehi moštva, kot posameznikov, so v teh treh letih mnogo večji kot so bili včasih. Sicer tega sploh ne moremo primerjati, saj toliko močnih šahistov kolikor jih je danes v Kranju, tudi nikoli nismo. Prvi prvokategorik na Gorenjskem je postal še leto 1951 Jože Pogačnik, kateremu sta se še naslednje leto pridružila še dva. Danes pa imajo

Kranjčani že toliko dobrih šahistov, da se njihovo moštvo

lahko pomeri s katerim koli moštvom. Leta 1953 so bili na brzoturnirju reprezentanci slovenskih mest v Ljubljani že drugi, za Ljubljano! Uspeh, kakršnega od Kranjčanov takrat ni nihče pričakoval. Kot ekipa so že več let zaporedoma prvakki Gorenjske in jim tega naslova verjetno še nekaj časa ne bo nihče odvzel, čeprav so Jeleniščani vsako leto močnejši. Prav tako so tudi posamezniki skoraj na vsakem, tudi večjem turnirju, pri vrhu. Na vseh petih prvenstvih Gorenjske so si naslov prvaka prizorili Kranjčani. Tudi na vsakoletnih polfinalih in skrajnem na vsakem finalem republikega prvenstva je udeležen vsaj eden iz Kranja. Zlasti do takih turnirjev se je danes pri našem zelo težko pririnoti, saj je šah pri našem že takoj močan, da mu na svetovni lestvici pripisujejo drugo mesto.

**SE DANES PRAVJO:
ORAL JE ŠAHOVSKO LEDINO**

ZE PRED VOJNO JE bilo v Kranju nekaj šahistov, ki so bili med najboljšimi v Sloveniji in prav tako tudi takoj po vojni. Kasneje pa je med kranjčanskimi šahisti nastopila kriza, »dolg čas«. V borbo z nasprotnikom, ki je le »za siloznal igrati šah, so se seveda spustili z največjo korajzo, od znotraj pa jih je vseeno strah precej tresel. Zelo pogost se je zgodilo, da so bili tepeni. Le Pogačnikov Joža si je v teh letih na urnem konju z ostrim mečem v glavi upal »morite najboljše na največjih šahovskih turnirjih v Sloveniji. Lahkar jih sploh poznamo in ki od njivega začetka do danes skoraj ni spremnila pravne oblike. Sahisti iz Kranja se v svojem šahovskem društvu zbirajo, pionirje in mladince te tako trtakategorik, tretjakategorik, drugokategorik in prvokategorik, mojstrski kandidat, mednarodni mojster

zgodimo, da ima on tudi največje zasluge, da se je šah v Kranju in morda celo po vsej Gorenjski tako razširil. Učil je žah tudi ena najstarejših iger, kar dolga doba, če upoštevamo, da se za šahiste v predhodni organizator, kot jih je

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

mednarodni mojster

znamo, da se za šahiste v pred-

hodni organizator, kot jih je

5280 MRTVIH IN 75.000 RANJENIH
ZARADI AVTOMOBILSKIH NESREČ
V FRANCII

Francoska prometna policija je objavila podatke prometnih nesreč v preteklem letu. Vseh prometnih prekrškov je bilo 947.373, od tega 56.039 večjih in manjših nesreč, ki so povzročile 5280 smrtnih težjih in lažjih primerov nesreč. Motociklisti so povzročili dvakrat več nesreč kot vsa ostala motorna vozila.

KASPIJSKO MORJE SE SUŠI

Morska gladina Kaspijskega morja je od leta 1932 do leta 1945 padla za 1.77 metra, a od leta 1945 naprej je vsako leto nižje. Padec gladine tega velikega jezera so povzročile v največji meri velike pregrade na Volgi, ki zmanjšujejo dotok vode.

NAJVEČJE OKNO NA SVETU

Dva poznana francoska mojstra - steklarja iz Bretanje sta odpotovali v Kanado, kjer bosta na veliki stavbi v Gnebenu montirala največje okno na svetu, ki bo 17 in pol metra visoko in 40 metrov široko.

TOKIO IMA 7.807.666 PREBIVALCEV

Državni statistični zavod je objavil 1. januarja 1955, da je bilo takrat v Tokiju 7.807.666 prebivalcev. Zanimivo pri tem je dejstvo, da se je v preteklem letu število prebivalstva v glavnem mestu Japonske povečalo za 280 tisoč prebivalcev.

ZMRZNJENE RIBE LAHKO ZIVE
NEOMEJENO DOLGO

Danski fiziolog Arne Joker iz Ebsberja je ohranil življenje petim ribam, čeprav so bile 48 dni zmrznjene pri temperaturi 50 stopinj pod ničjo. Ribam je dal Joker predno je začel s poskusom injekcijo narkotina in jih po 48 dneh postopoma ogreval ter kmalu opazil, da ribe še žive. Po tem eksperimentu danski fiziolog trdi, da lahko obdrži ribe pri življaju, čeprav so za neomejen čas zmrznjene v ledu.

V ZDA VEDNO MANJ BRALCEV KNJIG
Na podlagi ankete, katero so organizirale nekatere knjižarne v ZDA, so ugotovili, da je v ZDA vedno manj bralcev knjig. Od ljudi z univerzitetno izobrazbo jih bera samo 39 odstotkov, s srednjem šolskim izobrazbo 19 odstotkov in le 7 odstotkov ljudi z osnovnošolsko izobrazbo. Vzrok tako majhnega števila bralcev je televizija, radio, kinematografi itd. Se večji vzrok pa je v tem, da so knjižnice ameriških šol zelo skromne in zato otroci niso navajeni na čitanje knjig.

Za kratek čas



Zadnja zobotehnična novost!
Praktična za oba: za zamašek
in za pivo.

Richard Wright:
AFRIKA in jazz

Richard Wright je ameriški črnec. V svetovni literaturi se je uveljavil s svojima delima Črni deček in Rodni sin. Osnovni motiv, ki preveva njegova dela, je skrb za življenje in napredok ljudi njegove politi. Richard Wright je eden tistih zapadnih intelektualcev, ki so po znagi sovjetske revolucije preživel izredno intenzivno fazo komunistične orientacije, ki pa so pozneje razočarani odstopili. Razočarali pa se niso v ideju komunizma, marveč v praksu Sovjetski zvezzi.

Ceprav sestavek, ki ga objavljamo, ni najbolj karakteristično Wrightovo delo, vendar najdemo v njem vse elemente njegove pisateljske osebnosti: lepo obravnavava črnskega problema, čeprav morda bolj v reportažni obliki, delo pa je prepreženo z izredno precizimi — da rečem markističnimi — analizami življenja in boja črnega človeka za njegovo državno samostojnost.

Kaj je Afrika za mene:
Bukreno sonce, škrlatno morje,
sij zvezd, steza v džungli,
močni, bronasto obarvani može,
ali kraljeve črne
žene, katerih naročje me je nekoč spočelo,
morda ptice,
ki pojede kot v rajskev vrtu?

Tri sto let pregnan
iz dežele mojih prednikov,
ki so jo ljubili; daleč proč sem
od djeleč gajev cimetovca —
kaj je Afrika za mene?

CAUNTE CULLEN

Hudomušne ISKRICE

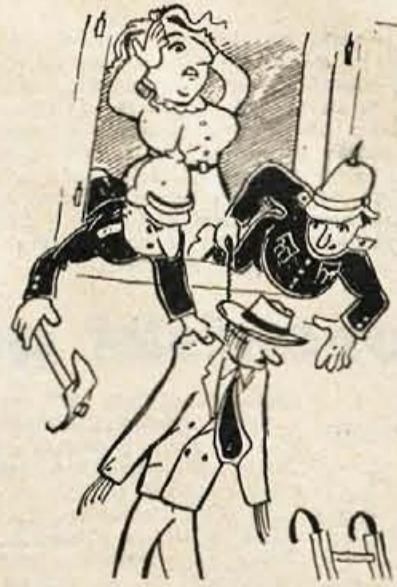
GORI — DOLI. ALI V ZNAMENJU MODE. Že nekoliko uvela gospa G. iz Memphisa (ZDA) se je dala na skrivaj kožmetično operatrico: najpričutnejši, navadno nekoliko dekoltnani del njenskih linij se je v novi izdaji približeval atomskim lepoticam in sexbombam. Ali gorjet! Ko je njen mož opazil to privlačno spremembo njenih prsi, se mu je to zazdeло takoj nenavadno in tuje, da se je hotel ločiti. Tako se je uboga ženska vdružil prepustila kirurškemu nožu, da ji je dal zopet normalne oblike...

ZGODNJA ZAROKA — NAGLO KESANJE. V Aleksandriji se je neka 35-letna profesorica poročila z 19-letnim svojim učencem, ki ga je imela najraje. Ali — moždijak si je seveda mislil, da ima v šoli posebne pravice. Nekaj klofut žene-profesorice ga je hitro spravilo k pameti. Fant pa za prejete dobrote ni stal dolžan: doma je svojo ženo temeljito prematnil. Na razpravi za ločitev zakona je bil mladi zakonski mož spoznan za krivega, kajti »je le razlika med zaušnicami v šoli ali pa v lastnem domu.«

NEPRIZNANA NEDOLŽNOST. 42-letni F. G. iz Bolonje (Italija) se je moral zagovarjati pred sodnikom zaradi tatvine. Branil se je s sledenimi besedami: »Brez posebnih misli sem šel mimo nekega izložbenega okna; spotaknil sem se in padel v okno; zaradi nastale škode sem vstopil v trgovino, da bi pustil tam svoje ime in naslov. Ko sem v blagajni iskal svitnik, sem bil na čisto nerazumljiv način aretiran.«

SLAMNATI MOZ. Po hudem prepiru s svojo ženo je mož zavplil: »Obesil se bom!« in je

izginil v sosednjo sobo. Zaropotal je stol in slišati je bilo grozljivo hropanje in grgranje. Prestrašena žena je skozi odprtino v vrathih



pogledala v sobo — in takoj obvestila policijo, ki je z okenskega okvira snela — slamnato lutko, oblačeno v nedeljsko obleko »počitnik«, ki so ga našli v omari za obleko, tresčečega se od smeja...

Viteška opteka 20. stoletja

Nekaj podatkov iz nenavadnega podjetja

Veni izmed najboljših klubskih ulic Londona — v Pall Mall, je eno od najbolj nenavadnih podjetij na svetu: že okoli 200 let ima svetovni monopol na izdelke, kateri odjemajo niso Angleži, ampak samo — tujci. Podjetje namreč izdeluje najmodnejše prsne oklepke, ki varujejo nosilca pred kroglo in ki se precej razlikujejo od viteških oklepov srednjega veka. Prav niso niso drugačni od narodnega telovnika — najdebejši in seveda najsigurnejši »model« ne tehta več kot 10 kg — in se udobno nosi nad srajco ali pod njo, ne da bi nosilca kakorkoli utrujil. Vestje so izdelane po meri tako, da so plastične najfinnejšega jekla — ki ga isto podjetje uporablja tudi za izdelavo mečev in sabel — položene druga nad drugo tako, kot opaka na srehi.

Seveda se vsa naročila opravijo v najstrožji konspiraciji in tajnosti. Noben uslužbenec ne bo izdal imena kupca, ki ga včasih tudi sam ne poznal. Priznajo pa, da so n.pr. državniki in politiki Latinske (Južne) Amerike že dolga desetletja njihovi najboljši odjemalci. Posebno v dobi kriz, ko so atentati v modi... Pa tudi iz ostalih delov sveta prihajajo naročila: eksotski kralji in prinči, visoki uradniki na Bliskem vzhodu, arabski šejki, lastniki plantaž na Malajskem polotoku, maharadže, movinarji in reporterji na nevarnih misijah, privatni detektivi iz Chicaga ali Brooklyna. Ime? Ne, imen ni! Diskretni gospodje v delavnicih obžalujejo dvigajo ramena ob tem vprašanju: »Imena so poklicna skrivnost. Pa ne samo to: tudi nevarno bi bilo izdati imena, saj bi si eventualni atentator gotovo izbral drugo pot, če bi izvedel, da njegova »žrtev« nosi oklepno vestjo...«

»Včasih tudi mi sami nismo pojma, kdo so naši odjemalci. Pa tudi ne izprašujemo za imeni. Kdor pride, ga postrežemo. Nekateri si tudi naroči telovnike po posrednikih, da

mnogokrat nitl ne vemo, v katero deželo so namenjeni. Toda vedno gre za nujna naročila! Rok: 24 ur. Kdor je v smrtni nevarnosti, se mu vedno mudil!«

Kakor omenjeno, gre za izvozne artikle. Angleški gentleman ne nosi sodobnega viteškega oklepja. Kar se pa tiče inozemstva, so mnenja v podjetju, da so naročila precej zanesljiv po litinski barometru. »Ah, si mislijo, »nove polslike v...« Tedaj bo tam šmalu zaropatal. In navadno res kmalu zaropata.

Zelite še nekaj komercialnih podatkov? — Evo jih: material — najpomenitejše sheffieldsko jeklo; cena 12 funтов za obrambo pred kroglo iz revolverja ali sunkom z bodalom; 19 funтов, če je priporočljivo zavarovati se pred kroglastimi puški ali strojnicami. Prosim lepo, vse po vrednosti in assortimentu. Seveda je odločitev, ali naj kupec zaradi teh uživih 7 funtov tvega svoje življenje, popolnoma prepuščena kupcu samemu...

TO JE KUPEC! V avtomobilski tovarni »Chevrolet« (Oakland, Kalifornija) se je pojavi vplet lepo oblečeni kupec in si je želel ogledati najnovejši in najdražji model. »Tega bom vzel,« je rekel, sedel za volan in — odbrzel. Na žalost niso videli več ne avtomobila, ne elegantnega kupca.

ZARES OBZIRNO! Na vrati v nekem plesnem lokalnu v Bruslju se je nekega jutra pojavil napis: »Vstop s psi ni dovoljen!« Za zavavo gostov je v tem lokalnu skrb daroval orkester, ki se je »odlikoval« po precej glasnom, krepkem, včasih kar drobovju pretresajočem izvajanju in zavilanju. Neznani hudo-mušček je načudil, da ne pripisal na gornjo objavo: »Podpisani: Društvo za varstvo živali.«

TAKO DELAO GENTLEMANI! V Londonu je peljal avto po cesti. Zadel se je ob peska in ga podrl na tla. Sofer je takoj ustavljal. Teden se je ponesrečen dvignil in po vseh predpisih bokserske umetnosti »potipal« voznikovo brado. Knockautirani sofer je seveda takoj izgubil zavest. Povozeni gentleman je nemudoma sedel za volan tujega avtomobila in se podviral na kliniko, kjer so nudili prvo po moč njegovi žrtvi. Potem sta se oba takoj pobotali.

REKLAMA, KI NI BILA PRETIRANA. Dve uri po vlotu v neki frizerski salon v Zapadni Nemčiji je policija v bližnji ulici že prije vlotila. Spoznali so ga po močnem — parfumu. Poleg drugega plena so našli pri vlotu


milcu tudi številne zavojke in steklenice parfuma z reklamnimi napismi: »Vonj, ki vsega moškega prikleni.«

Nevarna „mina“

Med zadnjo svetovno vojno je komandan Ameriške letalske baze na Islandu nekdo dobil med pošiljko opreme tudi veliko nepotrebnih reči, med njimi veliko žogo. Ker niso vedeli, kaj naj bi z njo počeli, so jo pustili za svojim logorjem.

Nekoga dne jo je veter zakotil po bregu v zaliv in jo gnal na drugo obalo proti angleški protiletalski bateriji. Zdaj so hoteli žogo dobiti nazaj. Komandan je telefoniral Angležem, da plava proti njim velika mina in jim ponudil lodilčno ekipo ljudi za uničevanje min. Angleži so bili seveda veseli te ponudbe.

»Zakaj ne greš sedaj, ko si končal z delom, v Afriku?« Ta predlog me je našel popolnoma nepripravljenega in minilo je precej časa, preden sem se zbral in ji odgovoril.

»V Afriko?« sem ponovil.
»Da, na zlato obalo, je dejala.

»Toda to je vendar štiri tisoč milij,« sem protestiral.
»Zato so pa letala in ladje tu, mi je odgovorila.

Pogledi so mi begali po sobi. Cutil sem, da nimam pamečega prigovora in bilo mi je neprjetno pri srcu. Pogledal sem svojo ženo.

»Zakaj ne?« je menila ona.
Se trenutek poprej sem bil odločen in miren, sedaj pa sta me potisnili v obrambo; občutil sem, da sta me pritisnili ob steno.

»Afrika!« sem ponovil potihoma, potem pa sem občutil, kako se je globoko v meni zganilo nekaj nenavadnega, nekaj vznemirljivega. Jaz sem Afričan! Afričan po poreklu... Toda, Afrike se nisem videl nikdar in komaj sem kdaj sploh pomisil nanjo; nobenega Afričana nisem niti dobro poznal.

»Julija bo ministarski predsednik Kwame Nkrumah predložil svoj predlog o samoupravi,« je dejala Doroteja.
»To bi bilo veliko doživetje zate,« je dostavila moja žena.

Slišal sem jo govoriti, toda moje misli in moji občuti so mi uhajali drugam. Afrika! Sem afriškega porekla, toda ali bom sposoben zgolj na osnovi neke skupne »rasne« dedičine, karkoli o Afriki razumeti in občuti? Afrika je ogromen kontinent, naseljen z »mojimi ljudmi...«

Ali pa je morda tri sto let, ki me ločijo od ljudstva, iz katerega sem izšel, vendarle naredilo med njimi in mano psihološki prepad. Verjetno je nek Anglež, Škot, Francos Sved ali Holandeck pričlenil mojega prapradeva v notranjoč suženjske ladje in verjetno je bil ta moj oddaljeni sorodnik prodan na kaki dražbi v New Orleansu, Richmondu ali v Atlanti. Dotaknil sem se temne in vlažne stene mojih občutkov.

Sem Američan? Mar niso neki moji predniki prodajali belcem svojih lastnih bratov? S kakšnim občutkom bi gledal v črn obraz tistega Afričana, katerega prapradeva je morda prodal mojega prapradeva v suženjstvu? Je v Afriki kaj, ki bi ustrezoval moji notranjosti in ki bi lahko odkril smisel vsega brata, ki se je vrnil domov?



molik. Srebal sem kavo in gledal sivo pročelje pariške univerze, ki se je nejasno odražalo za okenskim stekлом.
Doroteja, žena zapadno-indijskega pisatelja in novinarka Georgea Padmorea, je bila s še nekaterimi pri nas na obisku. Obrnila se je k meni in vprašala: